

<https://hstryres.uz/journal/index.php/makro>

2025, № 2 (8)

ISSN-3030-3761

ТАРИХИЙ ТАДҚИҚОТЛАР
Илмий журнали

ИСТОРИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
Научный журнал

HISTORICAL RESEARCHES
Scientific journal

ТОШКЕНТ-2025

ТАРИХИЙ ТАДҚИҚОТЛАР
ИСТОРИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
HISTORICAL RESEARCHES

Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:

Юнусова Хуршида Эркиновна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети

Бош муҳаррир ўринбосори:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief editor:

Шакиров Ильяс Рахимзянович
т.ф.ф.д., (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
EDITORIAL BOARD

Сагдуллаев Анатолий Сагдуллаевич
тарих фанлари доктори, профессор, Академик
Ўзбекистон Миллий университети
Сулейманов Рустам Хамидович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Муминов Алишер Гаффарович
Сиёсий фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Зуев Андрей Сергеевич
тарих фанлари доктори, профессор
Новосибирск Давлат университети
Ишанхужаева Замира Райимовна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Кобзева Ольга Петровна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Холиқулов Ахмад Баймахаматович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Габриэльян Софья Ивановна
тарих фанлари доктори, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Убайдуллаева Барно Машрабжоновна
тарих фанлари доктори, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Очилдиев Файзулла Бобокулович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Саидбобоев Зокиржон Абдукаримович
тарих фанлари номзоди, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Азизов Илдар Рафаэлевич
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Бизнес ва тадбиркорлик олий мактаби

Сиддиқов Равшан Бердимуратович
тарих фанлари номзоди, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Тухтабеков Козимбек Азимбекович
тарих фанлари номзоди, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Бабабеков Акбар Давурбаевич
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети
Баҳранов Шерзод Таштурсунович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Жамоат ҳафсизлиги университети
Алиазарова Дилдора Валишеровна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Холиқулова Шахноза Боймухамматовна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Навоий Давлат педагогика институти
Нормуродов Дилмурод Рахматуллаевич
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Абдулаева Нигора Санжаровна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети
Тоғаев Жасур Эркинович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Усаров Умид Абдумавлянович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Эгамбердиева Гузаль Акрамжоновна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети
Эшқувватов Бобир Валикул ўғли
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети

Контакт редакции журнала
Город Ташкент, улица Мирзо Голиба,
Исторический факультет
Национального Университета
Узбекистана имени Мирзо Улугбека
Web: <https://hstryres.uz/journal/>
E-mail: I.Shakirov91@mail.ru
Тел: +998900382203

Contact Editors of journal
Tashkent city, street of Mirzo Golib,
Faculty of history of the National
university of Uzbekistan named after
Mirzo Ulugbek
Web: <https://hstryres.uz/journal/>
E-mail: I.Shakirov91@mail.ru
Phone: +998900382203

МУНДАРИЖА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. Авлаев Камол Рўзиевич БУХОРО АМИРЛИГИНИНГ ҚЎҚОН ХОНЛИГИ БИЛАН САВДО АЛОҚАЛАРИНИНГ АСОСИЙ ЖИХАТЛАРИ	4
2. Адилов Абдор Анварович УРУШНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИДА СОВЕТ ДИНИЙ СИЁСАТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР	18
3. Алиназарова Дилдора Валишеровна ИЗ ИСТОРИИ ФОТОЖУРНАЛИСТИКИ	34
4. Габриэльян Софья Ивановна ДИПЛОМАТИЧЕСКАЯ БОРЬБА ВОКРУГ ПРОЕКТОВ СТРОИТЕЛЬСТВА ДОРОГ В ИРАНЕ В 1880-1890-е ГОДЫ	50
5. Гюль Таир Играрович РЕЛИГИОЗНАЯ ПОЛИТИКА И МЕЖКОНФЕССИОНАЛЬНЫЕ ОТНОШЕНИЯ В КУШАНСКОЙ ИМПЕРИИ	73
6. Джураева Санабар Нурматовна ЎЗБЕКИСТОНДА ЗАМОНАВИЙ ТУРИЗМНИ РИВЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	83
7. Ergashev Husan Yusup o'g'li TARIX FANINING RIVOJI UCHUN OLIV BORILGAN ISHLAR VA ULARNING NATIJALARI	93
8. Эгамбердиева Гузаль Акрамжановна ТОРГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ УЗБЕКИСТАНА И ТУРЦИИ В УСЛОВИЯХ СТРАТЕГИИ ДЕЙСТВИЙ	100
9. Ишанходжаева Замира Раимовна СОХРАНЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В НАЦИОНАЛЬНОМ УНИВЕРСИТЕТЕ УЗБЕКИСТАНА (САГУ) В ГОДЫ ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ	110
10. Иноятова Дилорам Менглиевна ВЛИЯНИЕ РЕПРЕССИВНОЙ ПОЛИТИКИ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ НА ЖИЗНЬ НЕМЦЕВ ИЗ СРЕДНЕАЗИАТСКИХ РЕГИОНОВ ВО ВРЕМЯ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ	118
11. Йўлдошев Салимжон Валиевич ФАРҒОНА ВОДИЙСИДА ЙИЛҚИЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ: АНЪАНА ВА ТАЖРИБА	129
12. Raxmanqulova Zumrad Boyxurozovna XX ASRNING 20-80 YILLARI TADQIQOTLARIDA O'RTA OSIYO XONLIKLARI VA USMONIYLAR DAVLATI O'RTASIDAGI IJTIMOIY-SIYOSIY ALOQALARNING YORITILISHI	138

Ergashev H. Y.

«O'zbekiston tarixi» kafedrası o'qituvchisi

O'zbekiston Milliy universiteti

husanergashev420@gmail.com

TARIX FANINING RIVOJI UCHUN OLIB BORILGAN ISHLAR VA ULARNING NATIJALARI

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola istiqlolning ilk yillarida tarix fanidagi mavjud muammolar, hal qilinishi lozim bo'lgan vazifalar va shu asosda keyingi yillarda ularni bartaraf etish borasida qilingan amaliy ishlar, erishilgan natijalarga hamda ushbu keng ko'lamli ishlarda ToshDU Tarix fakultetning ishtirokini ochib berishga bag'ishlanadi.

Kalit so'zlar: Tarix va Arxeologiya institutlari, "Ipak yo'li", YUNESKO, O'zbekiston tarixi muzeyi, "Meros" jamg'armasi, Toshkent Davlat (hozirgi O'zbekiston Milliy) universiteti, "O'rta Osiyo manbashunoslik, arxivshunoslik va muzeyshunoslik", "Tarixni o'qitish uslubi".

KIRISH

Tarix o'tmish va bugunni bog'laydigan ko'prik bo'lsa, bu ko'prik uning qanchalik mustahkamligi va millatga qanchalik xizmat qilganligi uning ahamiyatini belgilab beradi. Fan doirasida olib borilishi zarur bo'lgan ishlar uning o'rni va ahamiyatini ochib beradi. Xususan, mamlkatimiz mustaqilikni qo'lga kiritganidan so'ng barcha sohalarida bo'lgani kabi ijtimoiy-gumanitar fanlar, jumladan, tarix fanida olib borilishi muhim bo'lgan ishlar ham alohida belgilab olindi. Ushbu ishlarda asosiy diqqat-e'tibor tariximizning xolisligini ochib berishga qaratildi. Xususan, bu borada tarixchi olimlarimiz tomonidan salmoqli vazifalar bajarildi. Lekin, avvalo mavjud vaziyatni hisbga olib ish olib borish va yangi ilmiy tadqiqotlar olib borilishiga katta urg'u berildi. Chunki, mavjud vaziyatni hisobga olmasdan sohani isloh qilish va uni rivojlantirish borasidagi vazifalar puxta o'ylangan reja asosidagi ishlar hisoblanmaydi. Shu sababli, tarixchi olimlarning fidoyilik bilan qilgan mehnatlarini va uning bugungi kundagi natijasini ochib berish maqsad qilib olingan.

TADQIQOTNING ASOSIY NATIJALARI

Istiqlolning ilk yillarida tarix fanida muammolar yetarlicha bo'lib, ularni hal etmasdan, yangicha yondashuv va xolislikka asoslangan holda yoritib bo'lmasligi aniq ravshan edi. Keyingi yillarida tarix fani va ta'limining rivoji xususida ko'plab tarixchi olimlarimiz o'z mulohazalari berib bordilar, xususan, tarixchi olim,

arxeolog tarix fanlar doktori, professor, akademik A.A. Asqarov tomonidan o'z fikr-mulohazalari berib o'tgan. Bu vaqtda o'z yechimini kutayotgan muammolar talaygina bo'lib, ular haqida qisqacha to'xtalib o'tish joizdir, zero busiz vaziyatni to'la anglash imkonsizdir.

Ular quyidagicha bo'lib:

1. Avvalambor, har bir xalq ayniqsa, mustaqil davlat qurilishi oldida turgan xalq o'z-o'zligini anglamog'i, qaysi zamon, qanday iqtisodiy, madaniy va tarixiy sharoitda, qanday etnik komponentlar qorishmasidan tarkib topganligini aniqlab olmog'i va ana shu tarixiy va madaniy qadriyatlar talabidan kelib chiqqan holda bugungi, ertangi va kelajak taraqqiyotni belgilab olmog'i kerak. Ko'p asrlik murakkab tariximizning qay darajada yoritilishi tarix fanining ana shu bosh masalasini yechimiga bog'liqdir. Shunday ekan, o'zbek xalqining etnogenez va etnik tarixi tarix fanining bosh masalasi bo'lib qoladi. Masalaning yechimi tarixchi, arxeolog manbashunos, etnograf, lingvist, antropolog va qator boshqa soha mutaxassislarining birgalashib kompleks ilmiy izlanishlar qilishiga bog'liq. Bu sohada ancha ishlar qilingan. Ammo sovet fanida, jahon tarixshunoslari tasavvurida bu masalada hozirgacha yakdillik yo'q. Xalq tarixi bilan unga etnik nisbat qilib berilgan nom o'rtasida katta xronologik tafovvt hamda Movarounnahrning turkiy tilda gapiruvchi qadimiy o'troq aholisini shu tilda so'zlashuvchi dashti qipchoqning Shayboniyxon bilan birga XVI asrning boshlarida Movarounnahrda kelgan ko'chmanchi o'zbeklar nomi bilan atalishi ba'zi birovlariga milliy adovat o'ynini o'ynashga ikmon bermoqda. Shuning uchun bu masalaga tarixchilarimiz juda jiddiy qarashlari kerak, uning obektiv ilmiy yechimi ustida kompleks izlanishlar o'tkazilishi zarur.

2. Arxeolog va etnograf olimlarning ilmiy faoliyatini ekspeditsiyalarsiz ko'z o'ngimizda keltirish qiyin. Ilmiy ekspeditsiyalar esa mablag' sarflashni taqazo etadi. Har yili arxeologiya institutidan respublikamiz bo'ylab o'ttizdan ortiq ekspeditsiya va otryadlar dala qidiruv izlanishlarini o'tkazdi. Bu yil esa umumiy iqtisodiy tanglik tufayli arxeologlarimiz shunday imkoniyatlardan mahrum. Shu vaziyatni hisobga olgan holda arxeologlar yaqin 2-3 yil davomida quyidagi muammolar bilan shug'ullanishlarini zarur deb hisolaymiz.

a) Ko'p yillar davomida juda boy arxeologik materiallar to'plandi. Ular qadimgi va o'rta asr davri tariximizning barcha tarixiy bosqichlariga tegishli. Yaqin 2-3 yil davomida arxeologlarimiz barcha ilmiy, limit-texnik kuchlarni ana shu materiallarni ilmiy tahlil qilishga va rejalashtirilgan besh tomli "O'zbekiston arxeologiyasi"ni tayyorlash va chop etish bilan shug'ullanmoqlari kerak.

b) Tarix va Arxeologiya institutlari O'zbekiston xalqlari tarixining 6 jildli yangi variant ustida ish boshlagan. Ana shu ko'p jildli O'zbekiston tarixini 1-va 2-tomlarini tayyorlash arxeologlar zimmasiga yuklatilgan. Ikki tom bo'yicha tegishli

materiallar yig'ib bo'lingan. Endigi dolzarb vazifa kechi bilan ikki yil ichida ana shu tomlarni tayyorlab chop etishdan iborat bo'lmog'i kerak.

Tarixchilarimiz zimmasiga ana shu 6 jildli fundamental ishning 4 tomi yuklatilgan. 3 – tomi tayyor bo'ldi. Nasib etsa o'zbek va rus tilidagi nusxalari yil oxirga qadar o'quvchilar qo'liga borib yetadi, degan umiddamiz. 4 - tomi esa yaqin kunlarda institut ilmiy kengashida muhokaa etiladi. Tarixchilarimiz, endi asosiy kuchni O'zbekiston tarixining sovet davri tomlari ustida jiddiy ishlashiga qaratmog'lari zarur.

3. O'rta Osiyo tarixining qadimgi va o'rta asrlar davrida, to Temuriylar sulolasining inqiroziga qadar “ipak yo'li”ning mamlakat siyosiy va iqtisodiy hamda madaniy hayotidagi roli beqiyos katta bo'di. Qachonki, dengiz yo'li ochilgacha, Sharq bilan G'arbni bog'lab turgan “Ipak yo'li”ni quruqlikdan dengizga ko'chishi munosabati bilan O'rta Osiyo ko'p jabhalarda inqirozga yuz tuta boshladi. “Ipak yo'li”ning bunchalar tariximizdagi salmoqli o'rni bugungi kunda u bilan bog'liq bo'lgan tarixiy va madaniy jarayonlar muammosi ustida fundamental ilmiy izlanishlar olib borishni taqozo etadi. YUNESKOning bu masalada o'rta tashlangan “Buyuk ipak yo'li – yo'llar muloqoti” nomli ilmiy va madaniy dasturi alohida ahamiyat kasb etadi. Bu muammoning naqadar dolzarbligi, ayniqsa 1989, 1991-yillarda YUNESKO tomonidan uyushtirilgan xalqaro ekspeditsiya natijalari yana bir bor tasdiqladi. Bu dasturning hayotiy va amaliy tomonlari ham bor. Qadimgi ipak yo'li bo'ylab, xalqaro turizm mashrutlarini tashkil etish yo'lida izlanishlar o'tkazish zarur. Bugungi kunda “Ipak yo'li”ni zamonaviy ko'rinishi – mintaqalararo transcontinental Osiyo poyezd yo'lini tiklash mumkinligi real haqiqatga aylanmoqda. Tarixchi, arxeolog, etnograf va sharqshunos olimlarimiz bu masalada chetda qolmasliklari zarur.

4. Yaqin 2-3 yil davomida muzeyshunos olimlarimizda, respublika ahli, xalqimiz O'zbekiston tarixi muzeyini yangi binoda zamona talabi asosida barpo etishlarini kutmoqda. Muzey uchun bundan zarur vadolzarb masala bo'lmasa kerak. Shu bilan birga muzeyshunosligimizning katalogini tuzib borishni rejalashtirmoqlari hamda respublikadan chetga ketgan madaniy merosimiz boyliklarini qaytarish yo'lida zarur hujjatlar tayyorlash ustida bosh qotirmoqlari zarur. Chunki bu masala hozirgi kunda respublika Oliy kengashi va respublika hukumatiga diqqat e'tiborida turibdi.

Yuqorida qayd etilgan va hal qilinishi zarur vazifalarga hukumatimiz tomonidan ham e'tibor qaratilgan bo'lib, keying yillarda sezilarli natijalar qo'lga kiritildi.

Amaliy harakatlar natijasida O'zbekiston xalqlari tarixi muzeyi va V.I. Lenin markaziy muzeyining sobiq Toshkent filiali asosida respublika fanlar akademiyasining O'zbekiston tarixi muzeyi barpo etildi. Shuning uchun 1993-yilda muzey xodimlari O'zbekiston tarixining eng qadimgi davridan to hozirgi (1993-

yil) kunga qadar bo'lgan voqealarni xolisona aks ettiruvchi yangi ekspozitsiyasini tashkil etish bo'yicha ish olib bordilar va uni nihoyasiga yetkazdilar. Qariyb 5 yil turg'unlikdan keyin yangi muzey ishga tushurishga tayyorladilar. Shuning bilan birga muzey fondlari 897 ta yangi eksponatlarga ko'paytirildi. O'tgan yili ularning soni 800 ta edi. Numizmatika jamg'armasi esa, jami 689 ta qadimiy va o'tmish davrlarga oid tangalar bilan boyitildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Vazirlar Mahkamasining qaroriga muvofiq, Toshkent, Namangan, Urganch, Termiz shaharlarida O'zFA Arxeologiya institutining mintaqaviy bo'limlari tashkil etildi.

Boy tarixiy-madaniy merosimizni saqlash, o'rganish maqsadida respublika "Meros" jamg'armasi tuzildi.

Ijtimoiy-gumanitar fanlarni rivojlanitirish uchun budjetdan 66,7 mln so'm mablag' ajratildi. Bu esa, 1991-yilgi 9,4 mln so'mga nisbatan 7 marta ko'proqdir. Bu yerda albatta narx-navoning ko'tarilganini ham hisobga olish kerak. Shunday bo'lsa ham bu mablag' fanni rivoji uchun katta imkoniyatdir. Ajratilgan mablag'larning ko'pchiligi barcha qatori olimlarimizni himoyalashga sarf qilindi.

Hukumat tomonidan hisobot davrida respublika aholining ijtimoiy himoyasini mustahkamlash bo'yicha besh marta tadbir o'tkazildiki, bular ilm ahliga mutlaqo daxldordir. Xususan,

1. 1992-yil 1-yanvardan ish haqi 100 foizga oshirildi
2. 1992-yil 16-martidan ish haqi 70 foizga oshirildi
3. 1992-yil 1-iyulidan ish haqi ilmiy hodimlarga 80 foiz oshirildi.

Qolgan barcha xodimlarga ish haqi 50 foizga oshirildi (undan 25 foizi ichki imkoniyatlar hisobiga).

4. 1992-yil 1-sentabrdan ish haqi 25 foziga oshirildi
5. 1992-yil 1-oktabrdan ish haqi 60 foizga oshirildi.

1992-yil 1-dekabrdan Akademiya a'zolarining oylik gonorarlari ham oshirildi.

Tarix fanining rivoji uchun yuqorida qayd etilgan va erishilgan yutuqlar albatta quvonarli holder. Chunki xalqning bu kelajakda ma'naviyatini yuksaltirishda tarixning o'rni roli beqiyosdir. Amaliy ishlarning ko'lami Oliy o'quv yurtlarining tarix fakultetlarida ham olib borildi. Bu vaqtda Toshkent Davlat (*hozirgi O'zbekiston Milliy*) universitetining tarix fakultetida salmoqli ishlar olib borildi. Bu yillarda fakultetda yangi kafedralar tashkil etildi va ko'plab yangi fan dasturlari ishlab chiqilib, ma'ruzalar o'qilishi yo'lga qo'yib borildi. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 1991-yilning 23-yanvardagi 42-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangani asosida ToshDu rektorining 01-59 sonli buyrug'i bilan ushbu "Tarix va madaniyat nazariyasi" kafedrasini kafedra tashkil etildi. Uni ochishdan asosiy maqsad esa O'rta Osiyo xalqlarining madaniyatini o'rganish, qadimgi davrdan bugungi kunga qadar (1991-yil) kishilik

madaniyatining o‘zaro aloqalarini o‘rganish orqali talabalarning bu boradagi bilimlarini yanada boyitish hisoblanadi. Ayni shu vaqtda 1991-yilning 1-sentabrida “O‘rta Osiyo manbashunoslik, arxivshunoslik va muzeyshunoslik” deb nomlangan holda tashkil etildi. Tashkil etilgan vaqtda dots. F.R. Irgashev mudirlik qilgan lekin uning o‘zi rektorga murojaat qilib, bu lavozimga dots. O.O. Toshmuhammedovni tavsiya qildi. Ushbu nomzod rektorga ham ma’qul bo‘ldi. “Tarixni o‘qitish uslubi” nomli kafedrası ham o‘z faoliyatini xuddi shu vaqtda boshlashi ham tarix fanini talaba yoshlarga o‘qitish orqali keng ko‘lamda targ‘ib qilish va xalqimizni xolis tarix bilan tanishtirishdek oliyjanob ishga munosib hissa qo‘shish hisoblanadi.

Bu yillarda har bir kafedraning ilmiy ish mavzusi bo‘lib bir o‘quv yili davomida belgilangan mavzuda tadqiqotlar olib borilgan. Xususan, O‘zbekiston tarixining dozarb mavzulariga oid fan dasturlari ham ishlab chiqilgan bo‘lib, ular esa bu paytda fanning mohiyatini yoritib berishga xizmat qiladi. Quyida fanlarning ma’ruzalarini o‘qigan professor-o‘qituvchilar tomonidan olib borildi:

1. O‘rta Osiyo va Rossiya munosabatlari (XVII – XVIII asrlar) - G‘ulomov X.G.
2. O‘rta Osiyo va Hindiston munosabatlari (IX – XIX asrlar) – Ro‘ziyev E.T.
3. O‘zbekiston sanoati – Xolliyev G.G.
4. O‘zbekistonda madaniy hayot (XIX asrdan 1924-yilgacha) – Usmanova N.X.
5. Milliy ozodlik harakatlari – Choriyev Z.U.
6. Qadimgi O‘rta Osiyo davlatlari – Pidayev Sh.R.
7. Qadimgi O‘rta Osiyo dehqonchiligi – Raxmonov U.V.
8. O‘zbekistonning yangi shaharlari – Nurmuhammedov X.U.
9. O‘rta Osiyoning o‘rta asrlardagi shaharlar tarixi – Mukminova R.G.

Mamlakatimizning tarixini yangitdan yozish borishda ham fakultetning professor-o‘qituvchilar tomonidan salmoqli ishlar qilingan. Jumladan, 1992-yilda professor G.A. Hidoyatovning “Mening jonajon tarixim” kitobi o‘zbek tilida nashr etildi. Dotsent O.O. Toshmuhammedov “O‘zbekiston agrar tuzumi (XIX asr)” nomli monografiyasi (12 b.t.). Yuqorida qayd etilgan jarayonlar keyingi yillarda yuqori saviyada olib borilgan bo‘lib, uning uzluksiz davom ettirib borilishi uchun tizimli chora-tadbirlar ko‘rib borildi. Bu esa keyingi yillarda o‘z natijasini bermasdan qolmadi, albatta.

XULOSA

Xulosa o‘rnida shuni aytish mumkinki, bu kabi olib borilgan ishlar o‘zining sezilarli natijasini bermasdan qolmadi. Yuqorida sanab o‘tilgan muammolar hamda vazifalar millatning ma’naviy-ma’rifiy jihatdan yetuk bo‘lib shakllanishida muhim ahamiyat kasb etdi. Mustaqillik yillarida ilmiy tadqiqot va izlanishlar natijasida

yaratilgan o'quv qo'llanmalar, darsliklar va risolalar millatnig bo'lajak egalari bo'lgan yoshlar uchun "bo'shliqni" to'ldirishga imkon berdi. Bundan tashqari ko'plab fanlar o'qitilgan bo'lib, ular tarix fanining turli davrlariga oid bo'lib, ular bo'yicha ham olib borilgan ilmiy tadqiqot natijalari darsliklar orqali tarixchi kadrlarni boxabar qilib borildi. Bu kabi yangicha yondashuvlar keyingi yillarda ham faollik bilan olib borildi. Umuman olib borilgan keng ko'lamli amaliy harakatlar o'zining mevasini bermasdan qolmadi.

FOYDALANILGAN MANBA VA ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ўзбекистонда ижтимоий фанлар журналы. Ўзбекистон Фанлар академияси "Фан" нашриёти. 1992 йил, 7 – 8 сон, 27-28 б.
2. Ўзбекистонда ижтимоий фанлар журналы. Ўзбекистон Фанлар академияси "Фан" нашриёти. 1993 йил, 1-сон, 7 б.
3. Ўзбекистонда ижтимоий фанлар журналы. Ўзбекистон Фанлар академияси "Фан" нашриёти. 1993 йил, 1-сон, 11 б.
4. Тошкент шаҳар Марказий Давлат Архиви. 38-фонд, 2-руйхат, 769-йиғма жилд, 1-варақ.
5. Muallifning "Manbashunosik va Arxivshunoslik" kafedrasida katta o'qituvchisi V.G. Iofia bilan suhbatdan. 20.09. 2024-yil.
6. Тошкент шаҳар Марказий Давлат Архиви. 38-фонд, 2-руйхат, 1064-йиғма жилд, 8-варақ.
7. Тошкент шаҳар Марказий Давлат Архиви. 38-фонд, 2-руйхат, 1052-йиғма жилд, 3-варақ.
8. ТошДУ илм ва маърифат маскани. – Т.: "Университет", 1995, 221-бет.
9. Тошкент шаҳар Марказий Давлат Архиви. 38-фонд, 2-руйхат, 1384-йиғма жилд, 4-варақ.

Эргашев Х. Ю.

Преподаватель кафедры «История Узбекистана»
Национальный университет Узбекистана
husanergashev420@gmail.com

РАБОТЫ ПО РАЗВИТИЮ ИСТОРИЧЕСКОЙ НАУКИ И ИХ РЕЗУЛЬТАТЫ

АННОТАЦИЯ

Данная статья будет посвящена существующим проблемам исторической науки в первые годы независимости, задачам, которые необходимо решить, и практической работе по их преодолению в последующие годы, достигнутым результатам, а также раскрытию участия исторического факультета ТашГУ в этих масштабных работах.

Ключевые слова: институты истории и археологии, “Шелковый путь”, ЮНЕСКО, музей истории Узбекистана, Фонд “Наследие”, Ташкентский государственный (ныне Национальный) университет, “среднеазиатское источниковедение, архивоведение и музееведение”, “методика преподавания истории”.

Ergashev Kh. Y.

Lecturer at the department of «History of Uzbekistan»

National university of Uzbekistan

abduraimovamanzura@yandex.com

THE WORK FOR THE DEVELOPMENT OF HISTORICAL SCIENCE AND THEIR RESULTS

ABSTRACT

This article will be devoted to the current problems in the field of history in the early years of independence, the tasks to be solved and, on this basis, practical work on their elimination in the following years, the results achieved and the disclosure of the participation of the faculty of history of Tashkent State University in these large-scale works.

Keywords: Institutes of History and Archeology, “Silk Road”, UNESCO, Museum of history of Uzbekistan, “Heritage” Foundation, Tashkent State (now National University of Uzbekistan) University, “Central Asian source studies, archival studies and museum studies”, “teaching style of history”.